

ŠMARTINKA - VEČNAMENSKA HIŠA V LJUBLJANI

The "Smartinka" - Multipurpose Building in Ljubljana

UDK 72
COBISS 1.04 strokovni članek
prejeto 15.10.2003

izvleček

Triprogramska hiša Šmartinka, ki leži v primestju Ljubljane, je bila zgrajena v prostoru, ki hitro spreminja svoje oblike. Gradnja za trg je narekovala maksimalno fleksibilnost. V ta namen so izdelani čitljivi programski segmenti različnih karakterjev po vertikalnem skladu. Temu se prilagaja tudi fasada, ki se troslojno deli po vertikali. Logistika poti različnih uporabnikov je zahtevna, saj mora omogočiti sočasno in nemotečo uporabo komunikacijskih vertikal. Konstrukcijsko sodi stavba med preprostejše armiranobetonske skeletne konstrukcije z nekoliko večjim razponom, kot je to običajno pri sorodnih objektih. Konfiguracija stavbe v celoti kakor tudi oblikovanja členov in stavbnih mas sledi urbanističnim in lokalnim pogojem.

abstract

The three-programme building "Šmartinka", which lies in Ljubljana's outskirts, was built in an area that is rapidly changing its form. Commercial development demanded maximal flexibility. Thus legible programme segments of differing character were provided and structured vertically. The logistics of passages for various users is demanding since it has to ensure simultaneous and unobstructed use of the communication verticals. The building's construction is a simple reinforced concrete skeletal construction with spans, somewhat wider than is common in similar buildings. The entire building's configuration, but also the design of its particular parts and building masses, are aligned to urbanistic and local conditions.

ključne besede:

arhitektura, večnamenski objekt, gradnja za trg, vertikalna delitev programa, fleksibilnost, skeletna konstrukcija

key words:

architecture, multipurpose building, commercial development, vertical structuring of programmes, flexibility, skeletal construction

Triprogramska hiša v primestju Ljubljane je bila zgrajena v prostoru, ki hitro spreminja svoje oblike. Tri programe, ki ležijo drug na drugem sestavljajo trgovine v pritličju, pisarne v nadstropjih in stanovanjske enote na strehi oziroma terasi. Gradnja za trg je narekovala maksimalno fleksibilnost za bodoče kupce in uporabnike tako trgovskih kot pisarniških prostorov, obenem pa se je zahtevala maksimalna individualnost za stanovalce. Cilj je torej bil predvideti ekstenzivno in profitabilno tlorisno površino za bodoče poselitve znotraj urbanističnih, zelo restriktivnih prostorskih določil. Oblikovanje je sledilo tem namenom (npr.: stanovanjske enote so nastale kot zahtevana mansarda objekta) v največji možni meri, tako programsko kot urbanistično. Na nek način bi lahko govorili o obliki, ki nastaja med spontanostjo zahtev in kontrolo oblikovalca.

Namen je bil napraviti čitljive programske segmente različnih karakterjev po vertikalnem skladu. Odprto pritličje za trgovine, zelo urejeno sredino za pisarniški program in razčlenjeno stanovanjsko etažo na terasi. Zaradi relativne višine stavbe glede na okolico, so dnevni prostori stanovanj dobili veliko stekleno "oko", ki gleda proti mestnemu središču.

Zahtevna je logistika poti treh različnih uporabnikov. Zagotoviti je bilo potrebno časovno in prostorsko nemoteno individualno rabo za vsako kategorijo uporabnikov. Prav paralelni procesi, ki se ne motijo med sabo, dopolnjujejo pa ponudbo in regulirajo frekvenco gibanja v hiši so tisti moment arhitekture, ki daje poseben karakter tej večnamenski strukturi.

Konstrukcijsko sodi stavba med preprostejše armiranobetonske skeletne konstrukcije. Glede na ceno konstrukcije v primerjavi s celotno ceno gradnje se je bilo smiselno odločiti za večji razpon in prosto fasado, ki omogoča različne programske določene zamike po posameznih sklopih ali etažah. Posebnost je "temelj", ki nosi škatlasto ostenje stanovanjskega dela stavbe v mansardi.

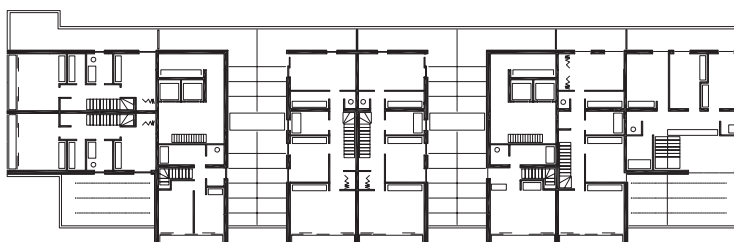
Fasade se prilagajajo troslojnemu izrazu programske delitve po vertikali. Stavba prehaja od čisto odprtega pritličja, ki ga zaznamuje le zelenkasta gladka steklena opna večjega rastra, preko pisarniškega programa, ki ga tvori mreža navzven obrnjene fasadne konstrukcije, do zaključnih etaž duplesov stanovanjskih enot, ki imajo polne stene z odprtini in lastne terase v atrijski izvedbi.

Konfiguracija stavbe kot oblikovanja mas sledi urbanističnim in lokalnim pogojem. Zamiki v prerezu niso mišljeni kot dinamika stavbne mase, ampak predstavljajo artikulacijo urbanistično arhitekturnih določil: kot arkada v pritličju, poudarjen mezanin, atika kot mansardni element... Ob teh je tu še vpeljevanje vogala na križišče, zaprta fasada na vzhod, kjer se predvideva nadaljevanje niza ob Žalski ulici...

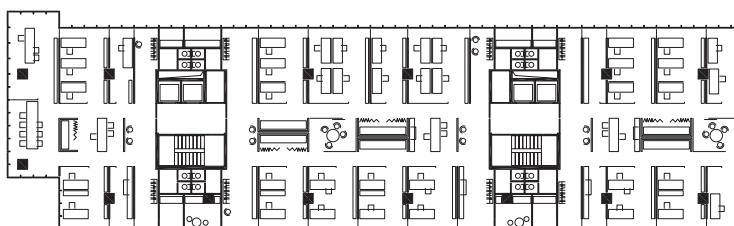
Investitorja:	I.S.O.d.o.o.
	Primorje d.d.
Arhitektura:	Miloš Florijančič, u.d.i.a.
	Matej Blenkuš, u.d.i.a.
Sodelavci:	Jerneja Fischer Knap, Rok Benda,
	Primož Hočevvar, Mitja Zorc
Leto projekta PZI:	2000
Leto izvedbe:	2002
Površina objekta:	8 500 m ²

Arhitektka prof. Florijančič in dr. Blenkuš sta za objekt Šmartinka dobila Župančičevo nagrado za leto 2002.

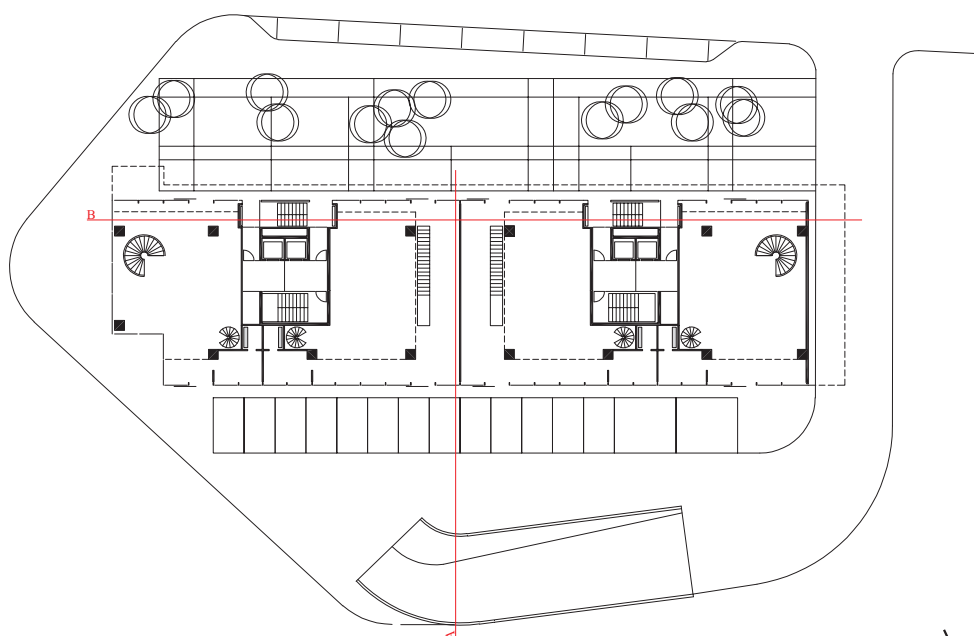
Architects prof. Florijančič and dr. Blenkuš were awarded the Župančič prize for 2002 for the "Šmartinka" building.

Slika 1: Tloris stanovanjske etaže.
Layout of the residential floor.

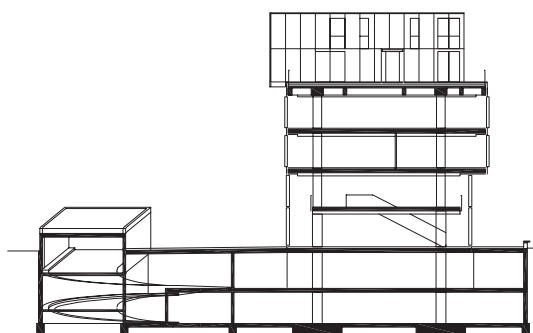

Slika 2: Tloris poslovne etaže.
Layout of the office floor.

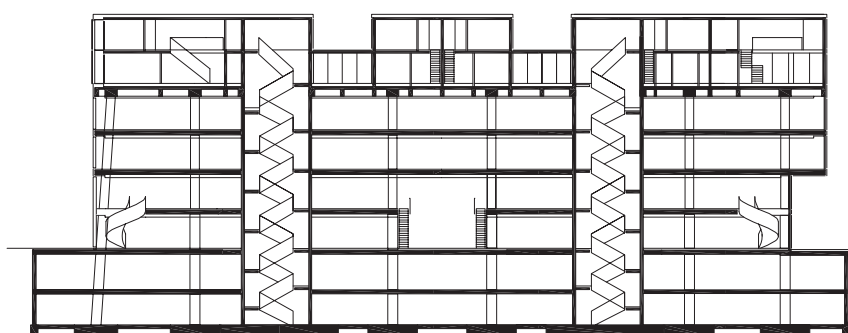

Slika 3: Tloris pritlične - trgovske etaže.
Layout of the ground floor - the shopping level.

0 10 20m

Slika 4: Prečni prerez A.
Cross section A.

Slika 5: Vzdolžni prerez B.
Traverse section B.

0 10 20m

Slika 6: Pogled s severne strani. Stanovanja so zamaknjena, poudarjen je vogal in venec nad poslovno etažo. (foto Miran Kambič)
Northern view. The apartments are drawn back. Emphasis is on the corner and cornice above the office level.

Slika 7: Pogled z južne strani. Stanovanja se odpirajo proti jugu in s pogledom presegajo nizko strukturo ob Šmartinski cesti. (foto Miran Kambič)
Southern view. Apartments open up towards the south, with views reaching across the lower structures along Šmartinska Street.

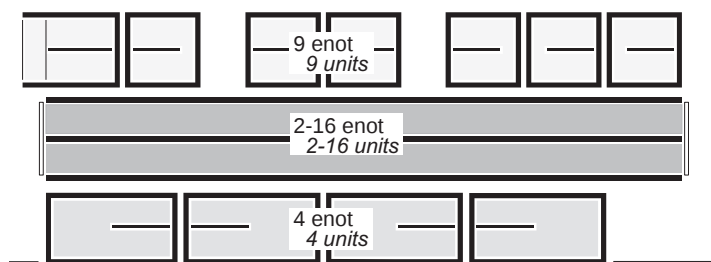
Slika 8: Pogled z zahodne strani. V pogledu / prerezu je poudarjena artikulacija stavbnih mas. (foto Miran Kambič)
Western view. The view / section emphasises the building's articulation of masses.

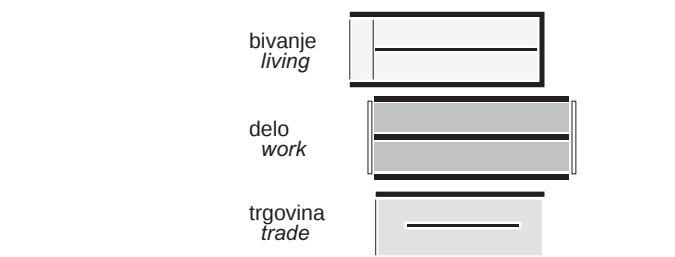
Slika 9: Detajl strešnih stanovanj. (foto Miran Kambič)
Detail of the rooftop apartments.

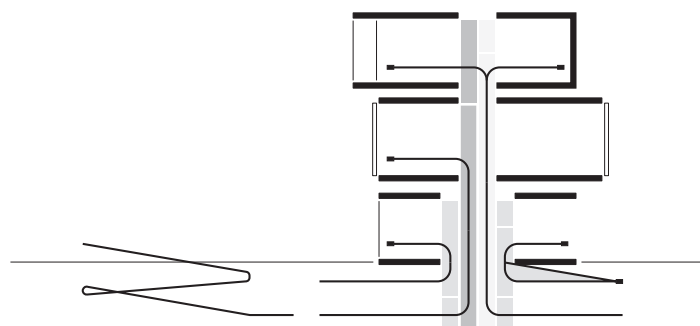
Slika 10: Terasa stanovanja. Strešni vrt nudi zasebnost, mir in nemoten razgled. (foto Miran Kambič)
The apartment's terrace. The rooftop garden offers privacy, peace and unobstructed views.

Slika 11: Fleksibilna zasnova stanovanjskih, poslovnih in trgovskih površin.
Flexible concept of residential, office and retail surfaces.

Slika 12: Delitev programskih segmentov po vertikali.
Vertical separation of programme segments.

Slika 13: Členjena in razmejena interna komunikacija.
Structured and delineated internal communication.